

Які документи, крім податкової декларації про майновий стан і доходи, необхідно подати ФО – платнику податку, яка має статус внутрішньо переміщеної особи, для реалізації права на податкову знижку у зменшення оподаткованого доходу на суми коштів, сплачених ним у вигляді орендної плати за договором оренди житла (квартири, будинку)?

ЗІР, категорія 103.06.09

Порядок та підстави нарахування податкової знижки регламентуються ст. 166 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями (далі – ПКУ), згідно з п. 166.1 якої підстави для нарахування податкової знижки із зазначенням конкретних сум відображаються платником податку у річній податковій декларації, яка подається по 31 грудня включно наступного за звітним податкового року.

До податкової знижки включаються фактично здійснені протягом звітного податкового року платником податку витрати, підтверджені відповідними платіжними та розрахунковими документами, зокрема, квитанціями, фіскальними або товарними чеками, прибутковими касовими ордерами, копіями договорів, що ідентифікують продавця товарів (робіт, послуг) і їх покупця (отримувача). У зазначених документах обов'язково повинно бути відображено вартість таких товарів (робіт, послуг) і строк їх продажу (виконання, надання) (п.п. 166.2.1 п. 166.2 ст. 166 ПКУ).

Відповідно до ст. 4 Закону України від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» із змінами та доповненнями факт внутрішнього переміщення підтверджується довідкою про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи.

При цьому, такі особи зобов'язані інформувати контролюючі органи про зміну даних, зокрема, щодо адреси реєстрації місця проживання відповідно паспортного документа та адреси фактичного місця проживання/перебування відповідно інформації, зазначеної в довідці, шляхом подання заяви про внесення змін до Державного реєстру фізичних осіб – платників податків за формою № 5ДР.

Таким чином, платник податків – внутрішньо переміщена особа подає декларацію до контролюючого органу, до якого подано зазначені вище документи та в якому перебуває на обліку (п. 49.1 ст. 49 ПКУ).

У свою чергу, згідно з ст. 810 Цивільного кодексу України від 16 січня 2003 року № 435-IV із змінами та доповненнями (далі – ЦКУ) за договором найму (оренди) житла одна сторона – власник житла передає або зобов'язується передати другій стороні житло для проживання у ньому на певний строк за плату.

Розмір плати за користування житлом встановлюється у договорі найму житла (п. 1 ст. 820 ЦКУ).

У ст. 811 ЦКУ визначено, що договір найму житла укладається у письмовій формі.

Наявність саме цивільно-правового договору є необхідною умовою для того, щоб відповідна операція вважалася орендною операцією для підтвердження здачі житла в оренду.

Зважаючи на те, що внесеними Законом України від 06 вересня 2018 року № 2530-VIII «Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законів України щодо запровадження механізму «єдиного вікна» та оптимізації здійснення контрольних процедур при переміщенні товарів через митний кордон України» змінами до Кодексу визначено умови для отримання податкової знижки, тому платник має подати заяву в довільній формі, в якій зазначається, що він та/або члени його сім'ї першого ступеня споріднення:

- не мають у власності придатної для проживання житлової нерухомості, розташованої поза межами тимчасово окупованої території України;
- не отримують передбачених законодавством України бюджетних виплат для покриття витрат на проживання.

З метою перевірки зазначеної інформації у заяві мають міститись відомості, які дозволяють ідентифікувати членів сім'ї (прізвище, ім'я, по батькові та реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті)).

Членами сім'ї фізичної особи першого ступеня споріднення вважаються її батьки, її чоловік або дружина, діти такої фізичної особи, у тому числі усиновлені (п.п. 14.1.263 п. 14.1 ст. 14 ПКУ).

Таким чином, для отримання податкової знижки на суму коштів, сплачених у вигляді орендної плати за договором оренди житла (квартири, будинку), платник податку – внутрішньо переміщена особа має подати до контролюючого органу, в якому перебуває на обліку:

- декларацію про майновий стан і доходи;
- копію довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи
- копію договору оренди житла;
- платіжні та розрахункові документи, що підтверджують факт сплати;
- заяву, в якій зазначені відомості щодо відсутності умов, які не дають право на отримання податкової знижки згідно з нормами законодавства.

Додатковими документами, які підтверджують відсутність умов, що не дають права на отримання податкової знижки може бути Витяг з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, інформація від структурних підрозділів з питань соціального захисту населення обласних, Київської міської райдержадміністрацій щодо адресної допомоги для покриття витрат на проживання, тощо.

На вимогу контролюючого органу та в межах його повноважень, визначених законодавством, платники податку зобов'язані пред'являти документи і відомості, пов'язані з виникненням доходу або права на отримання податкової знижки, обчисленням і сплатою податку, та підтверджувати необхідними документами достовірність відомостей, зазначених у податковій декларації (п.п. «в» п. 176.1 ст. 176 ПКУ).